

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 § lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig ändras så, att den tid inom vilken de som önskar få rehabilitering skall ansöka om intyg hos Krigsarkivet över att de har deltagit i sådan tjänstgöring som avses i lagen förlängs med två år. Ansökan om intyg skall således till-

ställas Krigsarkivet senast den 31 december 2001.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2000 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2000.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig (1039/1997) trädde i kraft den 1 januari 1998. Genom lagen blev det möjligt att ordna rehabiliteringstjänster för de personer som tjänstgjorde i vissa uppdrag i anslutning till kriget 1939—1945 och som inte har de frontveterantecken som förutsätts i lagen om rehabilitering av frontveteraner (1184/1988). Enligt 1 § 2 mom. kan rehabilitering ges dem

1) som skulle ha tilldelats frontmannatecknen som avses i förordningen om frontmannatecknen (772/1969), fronttjänstecken som avses i förordningen om fronttjänstecken (554/1978) eller fronttecken som avses i förordningen om fronttecken (256/1988), om de hade ansökt om tecknet inom den tid som anges i förordningarna,

2) som under kriget 1939—1945 har varit utländska frivilliga och deltagit i de egentliga krigshandlingarna inom finska försvarsmaktens trupper och är bosatta i Finland eller inom det forna Sovjetunionens område,

3) som underställda försvarsmakten åren 1945—1952 har deltagit i röjningen av sjöminor eller i desarmeringen av röjningshinder i sjöstridskrafternas fartygsenheter eller i röjningen av landminor i norra Finland,

4) som under kriget 1939—1945 har verkat i sjukvårdsuppgifter på försvarsmaktens vårdplatser samt

5) som under kriget 1939—1945 med stöd av värnpliktslagen (219/1932) beordrats till tjänstgöring vid någon av försvarsmaktens skolningscentraler.

Den som har rätt till rehabilitering enligt lagen om rehabilitering av frontveteraner, lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948), trafikförsäkringslagen (279/1959), lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) eller lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981) eller med stöd av en motsvarande tidigare lag, kan dock inte få rehabilitering enligt denna lag.

För att få rehabilitering skall andra personer än de som avses i 1 § 2 mom. 2 punkten enligt 2 § 1 mom. kunna påvisa att de har deltagit i tjänstgöringen i fråga. Tjänstgöringen påvisas med ett intyg som Krigsarkivet ger på ansökan. Enligt 2 mom. skall ansökan om intyg tillställas Krigsarkivet senast den 31 december 1999. När lagen stiftades antogs det att de personer som hör till de i lagen avsedda grupperna och som önskar delta i den i lagen avsedda rehabiliteringen senast vid denna tidpunkt har fått kännedom om sin rätt till rehabilitering och ansökt om intyg.

Den rehabilitering som ges med stöd av lagen, bl.a. grunderna för valet av rehabiliteringsklienter, de tjänster som rehabiliteringen omfattar och de enheter som ger rehabilitering, motsvarar i praktiken den rehabilitering som ges enligt lagen om rehabilitering av frontveteraner. Det är dock Statskontoret som i sin helhet ansvarar för godkännandet av rehabiliteringsklienter och för skötseln av andra administrativa uppgifter i anslutning till ordnandet av rehabiliteringen. Rehabiliteringen finansieras med medel av Penningautomatföreningens avkastning.

För närvarande finns det uppskattningsvis ca 15 000 personer som hör till de grupper som är berättigade till rehabilitering. Hittills har dock endast ca 5 000 ansökningar om intyg lämnats in. Eftersom orsaken till att antalet ansökningar är mindre än väntat åtminstone delvis kan vara att alla de som har rätt till rehabilitering inte ännu har fått kännedom om möjligheten till rehabilitering, föreslås att tiden för att lämna in ansökningarna förlängs med två år. Ansökningarna om intyg skall således tillställas Krigsarkivet senast den 31 december 2001.

Vid social- och hälsovårdsministeriet bereds en regeringsproposition med förslag till lagstiftning om förmåner för personer som tjänstgjort i minröjningsuppdrag i anslutning till Finlands krig. Avsikten är att till personer som har beviljats intyg enligt 2 § 1 mom. lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig över att de som underställda försvarsmakten åren 1945—1952 har deltagit i röjningen av sjöminor eller i desarmeringen av röjningshinder i sjöstridskrafternas fartygsenheter eller i röjningen av landminor i norra Finland skall kunna betalas fronttilllägg enligt lagen om frontmannapension (119/1977) och att de skall ha rätt till tandvård enligt lagen om anordnande av och ersättning för tandvården för frontveteraner (678/1992). Lagarna avses träda i kraft den 1 mars 2000. Till den nämnda gruppen hör eventuellt även sådana personer som inte har ansökt om intyget enbart för rehabiliteringens skull, men som blir intresserade av att ansöka om intyget till följd av de andra ovan nämnda förmånerna.

2. Propositionens verkningar

Avsikten är att rätten att ansöka om intyg även i fortsättningen skall gälla endast de

personer som avses i lagens 1 § 2 mom. Av denna orsak uppskattas förslaget inte ha några betydande ekonomiska verkningar.

3. Beredningen av propositionen

Riksdagen har i sitt svar på regeringens proposition med förslag till lag om rehabilitering för personer som har tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig (RP 155/1997 rd) förutsatt att regeringen utreder vilka möjligheter det finns att ytterligare förbättra villkoren för dem som handhaft uppdrag i anknytning till krigen 1939—1945 men som saknar frontmannatecken samt att erbjuda dem betryggande och regelbundna rehabiliteringstjänster.

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. Förhandlingar om propositionen har förts med försvarsministeriet, Krigsarkivet, Statskontoret och Penningautomatföreningen.

4. Andra omständigheter som inverkar på propositionens innehåll

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2000 och avses bli behandlad i samband med den. Enligt förklaringen till moment 33.92.58 i budgetpropositionen avlåter regeringen i samband med budgetpropositionen till riksdagen en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig så att tiden för ansökan om intyg enligt lagens 2 § förlängs för de personer som avses i lagens 1 § 1 moment 3 punkt, dvs. personer som har deltagit i röjningen av minor. Med beaktande av att det antal ansökningar om intyg enligt 1 punkten som lämnats in har varit färre än väntat, det uttalande av riksdagen som nämns i 3 punkten och en likvärdig behandling av personerna i de olika grupperna föreslås i propositionen att ansökningstiden förlängs för alla de grupper som avses i den ovan nämnda lagen.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2000.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 2 § lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 28 november 1997 om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig (1039/1997) 2 § 2 mom. som följer:

2 §

Intyg om tjänstgöring

Ansökan om intyg skall tillställas Krigsarkivet senast den 31 december 2001.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 17 september 1999

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Omsorgsminister *Eva Biaudet*

Lag

om ändring av 2 § lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 28 november 1997 om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig (1039/1997) 2 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Intyg om tjänstgöring

Ansökan om intyg skall tillställas Krigsarkivet senast den 31 december 1999.

Ansökan om intyg skall tillställas Krigsarkivet senast den 31 december 2001.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
